

<https://doi.org/10.62837/2025.5.95>

AYTƏN MÜSAHİB QIZI BABAYEVA
GDU Azərbaycan dili kafedrasının
dissertantı
aytenbabayeva91@gmail.com

MÜASİR İNGİLİS DİLİNDƏ İŞLƏNƏN İCTİMAİ – SİYASİ TERMİNLƏRİN AZƏRBAYCAN DİLİNDƏ QRAMMATİK UNİFİKASIYASI

Açar sözlər: *terminologiya, alınma, norma, siffiks, uyğunluq*

Ключевые слова: *терминология, заимствование, норма, суффикс, соответствие*

Key word: *terminology, borrowings, norm, suffix, conformity*

İngilis dilindəki ictimai-siyasi terminlərin Azərbaycan dilinə daxil olan müəyyən bir qismi tərkibində suffikslər işlənən dil vahidlərindən ibarətdir. Belə terminlər, əlbəttə ki, Azərbaycan dilində tamamilə birbaşa işlənmə bilmir, Azərbaycan dilinin qrammatik təbiətinə uyğunlaşdırılaraq qəbul edilir. “*Müstəqillik illərində Azərbaycan dilində termin yaradıcılığının əsas istiqamətləri*” üzrə tədqiqat aparan X.Qasımovaya yazır ki, “*Son dövrlərin terminologiyasında müşahidə olunan alınma və beynəlmiləl termin axını dilə daxil olan terminlərin tənzimlənməsi, dilimizin tələblərinə səviyyədə cavab verməsi məsələlərini ortaya qoyur*” [5, s.121].

Müasir ingilis dilində işlənən və Azərbaycan dilinə daxil olan ictimai-siyasi terminlər daha çox tərkibində *-at, -al, -or, -ict, -ast, -ant, -izm, -er, -ion, -us, -ant, -ment, -ing, -ium, -ary, -ar, -y, -um, -ent, -ar, -tion, -sion, -ical* və s. suffikslər işlənənlərdir. Bunların bəziləri Azərbaycan dilindəki yazılış formasını saxlayır. Müəyyən qism terminlərdəki suffiks tərkibi isə Azərbaycan dilinin qrammatik tələblərinə görə dəyişdirilir və norma baxımından nizama salınır. Buna görə də sonu müvafiq suffikslərlə ifadə olunan ictimai-siyasi terminlərin unifikasiyası bir qayda olaraq Azərbaycan dilinin tələbləri üzrə aparılır, hərçənd terminlərin şəkilçi tərkibinin Azərbaycan dilində nizama salınması ilə bağlı rus dilinin yaratdığı ənənənin təsiri davam etməkdədir.

İngilis dilində işlənən suffiks tərkibli ictimai-siyasi terminlərin Azərbaycan dilindəki unifikasiyasının aşağıdakı kimi qaydayasalma mənzərəsi müşahidə edilir:

Söz tərkibindəki –y suffiksinin unifikasiyası. İngilis dilindəki ictimai-siyasi terminlərin müəyyən qisminin tərkibində işlənən –y elementi Azərbaycan dilinə –iya şəklində unifikasiya edilir. İngilis dilində –y suffiksinin iştirakı ilə *funny* (gülməli, qəribə), *nutty* (dadlı), *baddy* (torbayaoxşar), *stony* (daşlı, hərəkətsiz), *easy* (rahat, yumşaq, sakit) və s. sözlər düzəlir [1]. Rus dilində ingilis dilindəki –y suffiksi –ия (-iya) kimi (amnesty-амнистия, -s.13; analogy- аналогия, -s.13; army-армия, -s.16)

kimi yazılır [17, s.13, 16]. Azərbaycan dilində də rus dilindəki ənənəçiliyə uyğun olaraq ingilis dilində işlənən *amnesty* termini *amnistiya*, *anarchy* termini *anarxiya*, *company* termini *kompaniya*, *party* termini *partiya*, *assambley* – termini *assambleya*, *monopoly* termini *monopoliya* kimi qrammatik unifikasiya edilir. Əlbəttə ki, Azərbaycan dilinə indiyədək daxil olmuş bu tipli terminlərin unifikasiyasına yeni qayda tətbiq etmək düzgün sayılmaz. Çünki bu tipli çoxsaylı söz və terminlər artıq qrammatik baxımdan normalaşmış və mənimsənilmişdir. Hərçənd ingilis mənşəli, sonu ingilis dilindəki –y suffiksi ilə bitən bəzi sözlər Azərbaycan dilinə ingilis dili suffiksini müvafiq variantı kimi formalaşdırılır: *vrendy - brendi* [6, s.67], *chelsy-çelsi* [6, s.75], *derby-derbi* [6, s.84] və s.

Söz tərkibində –ion suffiksini unifikasiyası ingilis dilində işlənən ictimai-siyasi terminlərin tərkibindəki –ion suffiksi də Azərbaycan dilinə məxsus müəyyən qrup söz və terminlərin tərkibində ənənəvi olaraq rus dilindəki qayda üzrə –ion şəkilçisi ilə əvəzləşdirilir. İngilis dilində –ion suffiksi əsasında *subtraction* (çıxma), *invention* (ixtira), *collection* (kolleksiya) *ambition* (ambisiya), *fraction* (fraksiya) kimi bir çox söz və terminlər düzəlir [15].

İngilis dilindəki –ion suffiksi rus dilinə unifikasiyada –siya şəklində əvəzləşdirilir: *information –информация* (informasiya) *sanction-санкция* (sanksiya) [13] və s. Azərbaycan dilində də ənənəvi olaraq ingilis dilindəki sonu –ion şəkilçisi ilə bitən müəyyən qrup ictimai-siyasi terminlər –iya variantı üzrə uyğunlaşdırılır: *action-aksiya*, *comission-komissiya*, *corruption- korrupsiya*, *sanction-sanksiya*, *covvention-konvensiya*, *pension-pensiya*, *repression - repressiya* və s. Azərbaycan dilində bu cür ənənəvi uyğunlaşdırma ilə yanaşı, sonu –ion suffiksi ilə bitən sözlərin ingilis dili şəkilçisi üzrə işlədilməsinə də rast gəlmək olur: *dominion* [10, s.68], *komisyon* [10, s.142], *legion* [10, s.180], *region* [10, s.241] və s. Buradan göründüyü kimi, ingilis dilində sonu –ion şəkilçisi ilə bitən terminlərin unifikasiyasında ənənəviliklə yanaşı yeniliklər də mövcuddur.

Söz tərkibində –asy suffiksini unifikasiyası

İngilis dilində –asy suffiksi ilə *privacy* (tənhalıq), *fallacy* (hiylə, yalan), *delicacy* (zəriflik) [4] və s. kimi sözlər düzəlir. İngilis dilindəki *asy* suffiksi ilə keyfiyyət, hal vəziyyət bildirən sözlər düzəlir. –Asy suffiksi Azərbaycan dilinin terminologiyasında –iya qarşılığı ilə unifikasiya olunur. İctimai-siyasi terminlərin tərkibindəki –asy suffiksini Azərbaycan dilində ənənəvi olaraq –iya qarşılığı ilə əvəz olunmasını aşağıdakı kimi terminlərdə müşahidə etmək olur: *diplomacy-diplomatiya*, *conspiracy- konspirasiya*, *democracy- demokratiya*, *diplomacy-diplomatiya* və s. İngilis dilində işlənən –asy sonşəkilçisi Azərbaycan dili sözlərində sərbəst və müstəqil işlənə bilmir, yalnız ənənəvi qaydada terminlərin rus dilindəki variantları üzrə unifikasiya olunur. Sonşəkilçili terminlərin qaydaya salınıb işlənməsi ilə əlaqədar N.Məmmədli yazır ki, “*Postpozitiv elementlərin alınması və mənimsənilməsi leksik alınmalardan daha mürəkkəb hadisədir. Bu proses dilin əsas*

təmayülü ilə tənzimlənir, eləcə də alınan forma dilimizin struktur xüsusiyyətlərinə uyğun gəldikdə baş verir” [7, s.300]. Olsun ki, ingilis dilindəki *-asy* suffiksi fonomorfoloji tərkibcə Azərbaycan dilinin fonem sırası qaydasına uyğun gəlmədiyi üçün Azərbaycan dilinin ictimai-siyasi terminlərinin tərkibində müstəqil şəkildə işlənmir.

Söz tərkibində –ation suffiksinin unifikasiyası

İngilis dilində *-ation* suffiksinin iştirakı ilə *admiration* (məftunluq), *declaration* (ərizə), *explotation* (istismar), *preparation* (hazırlanma), *sensation* (sensasiya) və s. kimi sözlər düzəlir [14]. Rus dilində ingilis dilindəki *-ation* suffiksinin *-защита* formasına çevrilməsi ilə aşağıdakı kimi bir çox söz və terminlər formalaşmışdır: *авторизация, гуманизация, локализация, мобилизация, морализация, детализация, утилизация, активизация, вокализация, ассоциация* və s. [12]. Azərbaycan dilində ənənəvi olaraq ingilis dilindəki *-aiton* şəkilçili sözlər və terminlər, o cümlədən ictimai-siyasi terminlər *-asiya* formatı ilə əvəzləşdirilərək unifikasiya edilmişdir: *discrimination – diskriminasiya, inflation-inflyasiya, information- informasiya, confiscation –konfiksasiya, miqration-miqrasiya, mobilization-mobilizasiya, evacuation-evakuasiya, emiqration-emiqrasiya, assosiation-asosiasiya, discrimination-diskriminasiya, information-informasiya, manipulation-manipulyasiya, modification-modifikasiya, representation-reprezentasiya, rehabilitation-reabilitasiya*. Nümunələrdən görüldüyü kimi, ingilis dilindəki *-ation* şəkilçisi rus dilinə *-защита* şəklində unifikasiya edildiyi kimi Azərbaycan dilində də buna uyğun olaraq *-asiya* və ya *-zasiya* formaları işlənir. Azərbaycan dilinə uyğunlaşdırmada ingilis dilindəki *-ation* suffiksindən birbaşa istifadə olunması müşahidə edilmir.

Söz tərkibində –e, –ive formalarının unifikasiyası

İngilis dilinin leksik-terminoloji vahidlərinin tərkibində *-e, -ive* kimi sonluqlarının işlənməsinə də rast gəlmək olur. Bu tipli sonluqların işlənməsi ingilis dili üçün məqbuldur və bu dilin qrammatik normaları baxımından stabilləşmişdir. Odur ki, ingilis dilindəki söz və terminlərdə həmin elementlər saxlanılır: *before* (əvvəl), *middle* (mərkəz, orta), *megabyte* (meqabayt), *emploce* (işçi, xidmətçi), *closure* (bağlama, kəsmə), *example* (nümunə), *misplace* (itirmək) və s. [9]; *defencive* (müdafiə), *massive* (iri, ağır), *directive* (direktiv), *detective* (detektiv), *subyective* (subyektiv), *active* (aktiv), *retrogressive* (mürtəce), *objective* (obyektiv), *receptive* (həssas) və s. [16]. İngilis dilində işlənən və sonunda *-e, -ive* suffiksləri iştirak edən ictimai-siyasi terminlər Azərbaycan dilinə unifikasiya edilərkən həmin suffikslər heç bir qrammatik funksiya daşımır. Ona görə də həmin suffikslərin iştirak etdiyi ictimai-siyasi terminlərdə *-e* və *-ive* suffiksləri müvafiq olaraq ya *-iya* elementi ilə əvəz olunur və ya ixtisar edilir: *intervence- intervensiya, lisense-lisenziya, intelligence-intelligent, innovative-innovativ, collective-kollektiv, subjective-subyektiv; surprise-sürpriz* və s. Bunlardan başqa ingilis dilinin söz sonunda ayrı-ayrı suffikslərin də

işlənməsinə rast gəlmək olur ki, onlar da Azərbaycan dilinə müvafiq qaydada qrammatik unifikasiya olunur. Məsələn, ingilis dilindəki sözlərin tərkibində *-ian* suffiksinin işlənməsi müşahidə edilir: *musician* (musiqiçi), *electrician* (elektrikçi), *magician* (sehrbaz), *politician* (siyasətçi), *matematician* (riyaziyyatçı) və s. [20]. Azərbaycan dilinə unifikasiyada *-ian* şəkilçisi funksional əhəmiyyət daşımır və ixtisar olunur: *humanitarian- humanitar*. Müasir Azərbaycan dilinə elə söz və terminlərə də rast gəlmək olur ki, sonunda *-ian* suffiksi bütövlükdə işlənir. Məsələn, *kaspian*, *vegetarian*, *kopellian* və s.

İngilis dilində işlənən bəzi terminlərin tərkibində *-ical* şəkilçisinin işlənməsinə də rast gəlmək olur. İngilis dilində *-ical* tərkibli aşağıdakı kimi sözlər işlənir: *biological* (bioloji), *chemical* (kimyəvi), *critical* (təngidi), *logical* (bioloji), *medical* (tibbi), *musical* (musiqili), *physical* (fiziki), *radical* (radikal), *topical* (vacib), *egoistical* (eqoist), *fanatical* (fanatik), *geometrical* (həndəsi), *comical* (komik), *economical* (ekonomik, iqtisadi), *magical* (sehirli) və s. [23].

Azərbaycan dilində *- ical* tərkibli terminlər bir qayda olaraq rus dilində *-ческий* (*-ический*) şəkilçisi ilə tənzimlənir: *биологический*, *вулканический*, *грамматический*, *герметический*, *комический*, *графический*, *технический*, *дидактический*, *кардиологический*, *генетический*, *комический*, *методологический*, *педагогический*, *онтологический* və s. [11]. Verilən nümunələrdən görünür ki, ingilis dilindəki *-ical* suffiksi rus dilində *-ческий* (*-ический*) şəkilçiləri ilə tənzimləndiyi halda Azərbaycan dilində bu şəkildəki tənzimlənmə biristiqamətli deyildir. Azərbaycan dilində bu kimi söz və terminlər ya *-ji* və ya *-ik* variantlarına uyğun olaraq uyğunlaşdırılır: *metod-metodoloji*, *bioloq-bioloji*, *komik*, *qrammatik*, *hermetik*, *tropik*, *texnik*, *qrafik* və s. İngilis dilindəki *-ical* tərkibli ictimai-siyasi terminlər də bir qayda olaraq Azərbaycan dilinə *-ji* və ya *-ik* qarşılıqları ilə tənzimlənir: *ideological-ideoloji*, *culturological-kulturoloji*, *didactical-didaktik*, *genetical-genetik* və s. İngilis dilində *-ity*, *-ate* suffiksləri ilə düzələn ictimai-siyasi məzmunlu terminlər də mövcuddur ki, onların unifikasiyasında əsas etibarını ilə rus dili ənənəçiliyindən, xüsusən Azərbaycan dilinin daxili resurslarından istifadə edilir. İngilis dilində həmin suffikslərin iştirakı ilə aşağıdakı kimi söz və terminlərin düzəldilməsinə rast gəlmək olur: *activity* (aktivlik), *amorality* (amorallıq), *collegiality* (kollegial), *debility* (zəiflik), *distility* (distilə etmək), *factity* (fraksiyaçı), *infinity* (sonsuzluq), *majority* (majoritar) [21]; *stimulate* (stimullaşdırmaq), *terminate* (hədd qoymaq), *create* (qurmaq, dağıtmaq), *speculate* (düşünmək) [22]. Azərbaycan dilində ingilis dilindəki *-ity*, *-ate* suffiksləri ilə bitən ictimai-siyasi terminlər müvafiq olaraq *-ar* (majority-majoritar) və *-or* (moderate-moderator) sonluqları ilə unifikasiya edilir. Rus dilində *majoritar* termini Azərbaycan dilindəkindən fərqli olaraq *мажоритарный* [18], *moderator* termini isə *moderator* kimi yazılır [19]. *Majoritar* termini rus dilində sifət kimi işləndiyi üçün *-ный* şəkilçisi ilə ifadə olunduğu halda *moderator* termini isim kimi işlənir və buraya

əlavə şəkilçi qoşulmur. Azərbaycan dili unifikasiyasında isə rus ənənəçiliyi ilə yanaşı dilin daxili resursları əsas yer tutur. Son vaxtların terminologiyasında, xüsusən, ictimai-siyasi terminologiyada ingilis dilində işlənən suffikslərin saxlanması meyillik müşahidə edilir. Məsələn, lüğətlərdə ingilis dilinə məxsus *-ing* suffiksi ilə işlənən sözlərin olduğu kimi saxlanması buna nümunə ola bilər. “Yeni alınma sözlər lüğəti”ndə rast gəlmək olur: *brending* (simvol, rəmz) (s.67), *françayzing* (imtiyaz) (s.127), *holding* (şirkətlər qrupu) (s.142), *injiring* (layihələşdirmə) (s.152), *kasting* (çıxdaş) (s.166), *konsalting* (məsləhətləşmək) (s.181); *lizing* (icazə) (s.206), *loding* (yükləmə) (s.207), *monitoring* (nəzarət edən) (s.235); “İzahlı ictimai-siyasi terminlər lüğəti”ndə: *brifing* (müşavirə) (s.38), *delisting* (fond birjası) (s.53), *diling* (təchizat yeri) (s.63), *hecinq* (alqı-satqı) (s.105), *kliring* (hesablaşma növü) (s.139); *listing* (səhm siyahısı) (s.186), *miting* (miting) (s.201). “Yeni sözlər və yeni mənalar lüğəti”ndə: *aqrolizing* (icarəyə götürmək) (s.26), *anderraying* (imzalama) (s.30), *autorsinq* (xaricə çıxarma) (s.39), *ekkauting* (yığım, emal) (s.72), *frontinq* (sığorta işi) (s.109), *holding* (şirkət) (s.119); “Azərbaycan dilinin izahlı lüğəti”nin I cildində: *dempinq* (kommersiya işi) (s.561); “Azərbaycan dilinin izahlı lüğəti”nin III cildində: *miting* (s.379).

Sözləmə prosesində unifikasiya vacib problemlərdən biridir. Çünki mənbə dil ilə sözlənən dil arasında fonetik, orfoqrafik, orfoepik və qrammatik normalıqlar baxımından fərqlənmələrin mövcudluğu mümkün hadisədir. O dildə unifikasiyaya ehtiyac olmur ki, həmin dil termin idxal etmir, termin həmin dildə formalaşır, sözlənən dil isə onu öz normalarına uyğunlaşdırır. Müasir dövrdə əsas sözləmə mənbəyi ingilis dilindən ibarətdir. İngilis dili ilə Azərbaycan dili arasında tioloji fərq olduğundan alınmalar birbaşa Azərbaycan dilinin tələbləri üzrə tənzimlənir. Əlbəttə ki, unifikasiya prosesində ikidillilik dövründən bizə miras qalmış rus dili ənənəçiliyindən imtina etmək olmur, bununla yanaşı artıq Azərbaycan dilinin özünün daxili resursları unifikasiya prosesində başlıca rol oynayır.

İstifadə edilən ədəbiyyat

1. Adding Suffixes to Base Words (-y, -ly): us.sofatututor.com/english-language-arts/videos/adding-suffixes-to-base-words-y-ly.
2. Azərbaycan dilinin izahlı lüğəti. 4 cildə, I c., Bakı, Şərq-Qərb, 2006, 744 s.
3. Azərbaycan dilinin izahlı lüğəti. 4 cildə, III c., Bakı, Şərq-Qərb, 2006, 672 s.
4. Common Suffixes in English (with Examples) www.thogh.com/common-suffixes-in-english-1692725.
5. Qasımova X. Müstəqillik illərində Azərbaycan dilində termin yaradıcılığının əsas istiqamətləri. Bakı, 2009, 141s; s.121: anl.az/el/f/9x-miadtyei.pdf.
6. Məhərrəmli Q. Yeni alınma sözlər lüğəti. Bakı, Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzi, 2021, 400 s.

7. Məmmədli N. Azərbaycan dilində alınma terminlər. Bakı, Elm və təhsil, 2017, 488 s.
8. Məhərrəmli İ və başqaları. Yeni sözlər və yeni mənalar lüğəti. Bakı, Elm və təhsil, 2016, 269 s.
9. Prefixes and Suffixes of English: List, Meanings, Examples: online teachersuk.com/prefixes-and-suffixes.
10. Sadıqova S. və başqaları. İzahlı ictimai-siyasi terminlər lüğəti. Bakı, Zərdabi Nəşr MMC nəşriyyatı, 2023, 360 s.
11. Слова, заканчивающиеся на “-ический”: www.reright.ru/words/ending/ический.
12. Слова, оканчивающиеся на “-зация”: [make word.ru/зация](http://make-word.ru/зация).
13. Суффиксы в английском языке: учились образовывать новые слова. Ulc.by/news/trost/toe3tm5ps1-suffiksi-v-angliiskom-yazike-uchimsya-ov.
14. Suffixes: -ation: sepecalearning.com/en-GB/revision-potes/ks3/english-national-curriculum/spelling-punctuation-and-grammar/1-3-7-suffixes-ation.
15. The Suffix-ion. [www.ck12.org/c/spelling/the Suffix-ion/lesson/A-Suffix-ion](http://www.ck12.org/c/spelling/the-Suffix-ion/lesson/A-Suffix-ion).
16. The Suffix-ive: www.ck12.org/tebook/basic-speller-teacher-materials/selction/11.9/.
17. Терехова Е.В. Политология международные отношения. Русско-английский словарь-тесарус, Москва, изд.Филинта, 2012, 434 с.
18. Значение слова “мажоритарный”: kartaslov.ru/znaçenie-slova/мажоритарный.
19. Значение слова “модератор”: kartaslov.ru/znaçenie-slova/модератор.
20. www.Spellzone.com/word-listist/lish-186862.htm.
21. Words ending with -ity: www.meriam-webster.com/wordfinder/classic/ends/all/-1/-ity/1.
22. Words ending with -ate: www.meriam-wocabulary.com/lists/40993.
23. Words ending in-ic and -ical: www.english-hgrammer.org/Words-ic-andical/.

Aytən Müsahib qızı Babayeva
Müasir ingilis dilində işlənən ictimai – siyasi terminlərin
Azərbaycan dilində qrammatik unifikasiyası
Xülasə

Qrammatik unifikasiya alınma söz və terminlərin daxil olduğu dilin qrammatik tələblərinə uyğunlaşdırılmasından ibarətdir. Azərbaycan dilinə hazırda ingilis dilində işlənən bir çox söz və terminlər, o cümlədən, ictimai-siyasi məzmunlu terminoloji leksika daxil olur. Bunların müəyyən bir qismi ingilis dilində müvafiq suffiks tərkibli dil vahidlərindən ibarətdir. Belə terminlərin tərkibindəki suffikslər əlbəttə ki,

Azərbaycan dili son şəkilçilərindən fərqlənir. Ona görə də həmin şəkilçilər Azərbaycan dilində müvafiq qayda üzrə tənzimlənir. Bu prosesdə unifikasiya birxətli şəkildə aparılmır. Terminlərin bir qismi şəkilçi tərkibi ilə birlikdə normalaşdırıldığı halda onların digər bir qismində şəkilçilər Azərbaycan dilinin qrammatik tələblərinə uyğun şəkildə dəyişdirilir. Terminlərin qaydaya salınmasında Azərbaycan dili tələbləri əsas yer tutsa da müəyyən hallarda rus dili ənənəçiliyindən də istifadə edilir. Çünki onların bir qismi Azərbaycan dilinin müstəqillik dövrlərindən əvvəl daxil olmuş və qaydaya salınması işində rus dili ənənəçiliyinə istinad edilmişdir. Belə sözlər, artıq normalaşdığından həmin tarazlığı pozmaq əlavə çətinliklər yarada bilər. Lakin müasir mərhələdə terminlərin unifikasiyası işində birbaşa Azərbaycan dili tələbləri üstünlük təşkil edir.

Айтен Мусахиб кызы Бабаева

**Грамматическая унификация общественно-политических терминов,
используемых в современном английском языке**

В Азербайджанском языке

Резюме

Грамматическая унификация заключается в адаптации слов и терминов к грамматическим требованиям языка, в который они включены. Многие слова и термины, используемые в настоящее время в английском языке, в том числе терминологическая лексика с общественно-политическим содержанием, включены в азербайджанский язык. Определенная часть из них состоит из языковых единиц с соответствующим суффиксным составом в английском языке. Суффиксы в составе таких терминов, конечно, отличаются от конечных суффиксов азербайджанского языка. Поэтому эти суффиксы регулируются по соответствующим правилам в азербайджанском языке. При этом унификация не осуществляется однострочным образом. В то время как часть терминов стандартизируется вместе с суффиксным составом, в других их частях суффиксы изменяются в соответствии с грамматическими требованиями азербайджанского языка. Хотя требования азербайджанского языка играют большую роль в регламентации терминов, в определенных случаях используется и русскоязычный традиционализм. Так как некоторые из них были введены до обретения азербайджанским языком независимости и в регламентации была сделана ссылка на русскоязычный традиционализм. Поскольку такие слова уже стали нормализованными, нарушение этого баланса может создать дополнительные трудности. Однако на современном этапе требования азербайджанского языка напрямую преобладают в работе по унификации терминов.

Ayten Musahib gizi Babayeva

**Grammatical unification of socio-political terms used in modern English in the
Azerbaijani language**

Summary

Grammatical unification consists of adapting the words and terms to the grammatical requirements of the language in which they are included. Many words and terms currently used in English, including terminological lexicon with socio-political content, are included in the Azerbaijani language. A certain part of them consists of language units with the corresponding suffix composition in English. The suffixes in the composition of such terms, of course, differ from the final suffixes of the Azerbaijani language. Therefore, these suffixes are regulated according to the appropriate rules in the Azerbaijani language. In this process, unification is not carried out in a one-line manner. While some of the terms are standardized together with the suffix composition, in another part of them the suffixes are changed in accordance with the grammatical requirements of the Azerbaijani language. Although the requirements of the Azerbaijani language play a major role in the regulation of terms, in certain cases Russian language traditionalism is also used. Because some of them entered the Azerbaijani language before the independence periods and reference was made to Russian language traditionalism in the regulation. Since such words have already been standardized, disrupting that balance can create additional difficulties. However, at the modern stage, direct Azerbaijani language requirements prevail in the unification of terms.

Rəyçi: prof. M.İ. Yusifov